

Výsledky dopadové studie dostavby Jaderné elektrárny Dukovany

18.11.2024 - Jitka Svatošová | Krajský úřad Kraje Vysočina

V souvislosti s dostavbou EDU je odhadováno, že se v dotčeném území bude na vrcholu výstavby v polovině 30. let pohybovat až 9 700 nových obyvatel (osob podílejících se na výstavbě a jejich rodinných příslušníků). Převážně se bude jednat o české občany. Největší počet těchto osob je odhadován v Třebíči, Moravském Krumlově, Ivančicích, Náměšti na Oslavou, Hrotovicích a v Jaroměřicích nad Rokytnou. Dostavba EDU povede v území ke zmírnění vylidňování a stárnutí populace v tomto území.

"Jde o klíčový dokument, který nám dává jasnější obrázek, co bude dostavba bloků v Dukovanech znamenat a obnášet pro přilehlé obce. Na tuto studii musí navázat akční plán, který bude specifikovat jednotlivé kroky, které bude třeba udělat. Musíme se připravit na příchod nových zaměstnanců do regionu a v tomhle ohledu nás čeká ještě hodně práce. Většina negativních dopadů se v území totiž projeví okamžitě se zahájením stavby. Jejich důsledky proto musíme řešit už teď a maximálně je eliminovat, aby dostavba Dukovan přinesla kýžených prospěch pro region a nebyla zátěží. Všechno pak musí probíhat i ve spolupráci s vysoutěženým dodavatelem, protože to musí krýt i jeho potřeby a představy, se kterými do Dukovan přichází," uvedl ministr pro místní rozvoj Petr Kulháněk.

„Dostavba Dukovan není jen o samotné elektrárně, projekt přinese Vysočině a Jihomoravskému kraji řadu výzev, ale zároveň i obrovský rozvoj v oblasti bydlení, školství, dopravní infrastruktury a velké hospodářské příležitosti pro několik generací ve všech navazujících oborech. Studie dává pro vládu, kraje, obce i soukromý sektor vodítka a doporučení, jak výzvy zvládnout a jak maximálně využít příležitosti ve prospěch celého Česka. Do přípravy studie jsme se aktivně zapojili a budeme spolupracovat i na implementaci závěrů a úkolů, které by měla projednat vláda," dodal ministr průmyslu a obchodu Lukáš Vlček.

„Z pohledu našeho regionu vnímám výstavbu nového jaderného zdroje v Dukovanech jako příležitost k vyvážení negativních trendů, které se již nyní v území objevují a mohly by mít v dlouhodobém horizontu vážné ekonomické a sociální důsledky pro tuto oblast. Jmenovat lze například stárnutí a úbytek obyvatelstva nebo dostupnost některých služeb. Příliv mladých, kvalifikovaných lidí, kteří zde budou zakládat rodiny a usídlí se v regionu s vazbou na silného zaměstnavatele, bude bezesporu výhodou. Dalším důležitým přínosem bude rozvoj dopravní infrastruktury a zlepšení dostupnosti služeb, které v regionu dlouhodobě chybí. Příkladem může být výstavba potřebné dopravní infrastruktury, jako jsou obchvaty Jihlavy, Brtnice či Okříšek, které nejen usnadní přepravu komponent a materiálu pro samotnou stavbu, ale zároveň přinesou do budoucna výhody místním firmám, obyvatelům i návštěvníkům," zmínil hejtman Kraje Vysočina Martin Kukla. V centru dění bude především město Třebíč. „Třebíč a Třebíčsko je energetický region. Pokračování jádra je pro nás výborný signál pro další rozvoj území. Už víc než deset let se na dostavbu systematicky připravujeme, jak z hlediska rozvojových ploch, bytové výstavby a přípravy dopravní infrastruktury, tak z hlediska kapacit ve školách, i podporou do zdravotnictví," doplnil starosta Třebíče Pavel Pacal.

Kromě Kraje Vysočina zasáhne dostavba také Jihomoravský kraj. „Dostavba Jaderné elektrárny Dukovany bude pro Jihomoravský kraj důležitá a zároveň přínosná pro města a obce, kterých se dotkne. Příprava logistických podmínek a infrastruktury je v plném proudu. Naším cílem bude i to, aby práci na této stavbě dostaly jako subdodavatelé také místní firmy a lidé. To přinese zlepšení životní úrovně obyvatel," řekl Marek Sovka, náměstek hejtmána Jihomoravského kraje pro regionální

rozvoj a koordinaci přípravy výstavby JEDU II. Pozitivní dopady lze očekávat u obcí, ve kterých se obyvatelé usídlí trvale nebo budou poskytovateli vybraných veřejných služeb. Negativní dopady mohou nastat v tam, kde budou ubytovány osoby v hromadných ubytovacích zařízeních nebo ubytovnách. Další negativní vliv může pro obce plynout z dopravního zatížení nebo tam, kde je už nyní nedostatek veřejné a technické infrastruktury. Řešení by mohl nabídnout případný kompenzační mechanismus. Obecně lze ale říct, že pozitivní dopady dostavby jaderné elektrárny Dukovany (dále jen EDU) v dotčeném území převažují nad těmi negativními.

Stav silniční infrastruktury v současné chvíli odpovídá svému zatížení a vyznačuje se zejména lokálními problémovými úseky (intravilány měst a obcí) a závadami. Dostavba EDU povede ke zvýšení individuální automobilové dopravy. Pro omezení jejího nárůstu se doporučuje rozvoj sítě hromadné dopravy, především té autobusové. Zejména se doporučuje upravit časové polohy spojů z Moravského Krumlova, Náměšti nad Oslavou, Hrotovic a Moravských Budějovic tak, aby odpovídaly začátku a konci směn. Příležitostí je také realizace infrastruktury pro cyklisty nebo širší využití železniční sítě vč. vlečky do EDU pro návozy surovin a materiálu z území Jihomoravského kraje, aby nedošlo k zatěžování silniční infrastruktury těžkou nákladní dopravou v obcích na návozoých trasách v okolí EDU. Nutné bude vybrat lokalitu pro překladiště a nastavit organizaci celé přepravy.

V dotčeném území je oproti běžné úrovni v České republice už v současné době nižší dostupnost zdravotní péče, a to zejména u praktiků, pediatrů, stomatologů, gynekologů a jiných specialistů. Dostupnost se liší napříč územím. V souvislosti s dostavbou EDU, ale také stárnutím populace, se ještě prohloubí tlak na jednotlivé druhy péče a ta se může stát ještě méně dostupnou.

Reálné dopady na integrovaný záchranný systém budou za standardní situace v dotčeném území zanedbatelné. Kapacitní problémy způsobí spíše nedostatek zaměstnanců ve složkách IZS. Obava ze zvýšení míry kriminality v důsledku vyššího počtu cizinců v dotčeném území nebyla v rámci studie prokázána. Bezpečnostní rizika budou pravděpodobně lokální v místech s vyšší koncentrací osob. V důsledku vyšší koncentrace nových obyvatel včetně cizinců se může v dotčeném území snížit úroveň vnímané bezpečnosti místními obyvateli.

V dotčeném území je pro účely dočasného ubytování k dispozici 7 573 lůžek, z čehož je 2 607 (23 %) v přímém okolí EDU. Tam bude lůžek nedostatek. Pouze v důsledku dostavby EDU zde bude potřeba do roku 2034 postavit téměř 3 000 bytů v bytových a rodinných domech. Odhad investičních nákladů v cenách roku 2024 na výstavbu těchto bytů bude přes 10,8 miliard. Vybavenost území z hlediska volnočasového a kulturního vyžití je dostatečná, vybraná sportoviště nebo kulturní zařízení ale mohou být morálně a technicky zastaralá.

Míra nezaměstnanosti v dotčeném území je nízká a podstatně se neodlišuje od průměru České republiky. Trh práce je v dotčeném území stabilizovaný. V lokální ekonomice ale nejsou k dispozici pozice potřebné pro dostavbu EDU v dostatečném počtu. Riziko masivního vysátí pracovního trhu v dotčeném regionu studie nepotvrdila. Prohloubí se ale nedostatek pracovníků s technickým vzděláním a pracovníků ve správních činnostech.

V území je z hlediska kapacity dostatečná nabídka předškolního, základního a středoškolského vzdělávání. Nabídka předškolního vzdělávání je nastavená lehce pod potřebami území, což může způsobovat jeho nedostatek na lokální úrovni. Střední a základní školy mají dostatečné kapacity i i nabídku vzdělávacích programů. Stávající vytiženost je na úrovni 55 - 85 %. Pokud nastanou v budoucnu kapacitní problémy, tak pouze zcela výjimečné. Region může mít do budoucna problém s udržení těchto kapacit. Dostavba EDU tak může pomoci zmírnit tlak na jejich rušení (příliv mladé populace). Z hlediska dostavby EDU je vhodné přizpůsobovat zaměření oborů poptávce, která ne vždy odpovídá preferencím firem v souvislosti s výstavbou.

Dotčené území je podnikatelsky stabilizované. Ve většině sledovaných parametrů se ale nachází pod průměrnými hodnotami krajů nebo České republiky. Tomu odpovídá i zařazení části území do struktury hospodářsky a sociálně ohrožených území (HSOÚ). Podpora místní ekonomiky by se v multiplikaci mohla pohybovat na úrovni 230–250 miliard korun za celou dobu dostavby EDU. Dostavba vyvolá v místní ekonomice vznik až 1 000 nových ekonomických subjektů. Primárně budou z dostavby EDU těžit sektory dopravy a stavebnictví, v místní ekonomice pak maloobchod, ubytování, stravování a pohostinství.

Dostavba EDU jako celek bude mít pozitivní dopady na daňové příjmy obcí ve výši 1,5 miliardy korun, a to díky přírůstku obyvatel, kteří se v regionu trvale usídlí. Naopak v souvislosti s přítomností osob v dočasném pobytu mohou mít obce finanční ztrátu ve výši až 0,5 miliardy oproti tomu, kdyby za ně dostávaly daňové příjmy v souladu s rozpočtovým určením daní. Dopady na náklady na činnost obcí v oblasti výkonu státní správy budou standardně kompenzovány platbami za konkrétní úkony, které tyto obce vykonají, což nebude mít na hospodaření obcí podstatný vliv.

Hlavním cílem studie je posouzení přínosů a rizik výstavby dvou nových bloků EDU pro socioekonomický rozvoj dotčeného území v čase. Pro zmapování dopadů dostavby EDU bylo vymezeno primární a sekundární dotčené území, které zahrnuje deset SO ORP nacházejících se na území Kraje Vysočina a Jihomoravského kraje. Zadavateli studie, kterou vypracovala společnost KPMG, byly společně Ministerstvo pro místní rozvoj, Kraj Vysočina a Jihomoravský kraj. Její cena je 2 066 116 korun bez DPH. Sběr dat probíhal od března do září tohoto roku. Studie se opírá o standardní socioekonomická data z jednotlivých oblastí a sociodemografickou predikci dotčeného území. Cílem studie je také objektivně posoudit vnímání dopadů plánované dostavby v dotčeném území, proto byla pro potřeby studie realizována terénní šetření, veřejné diskuze, rozhovory a konzultace, jejichž podrobné výsledky jsou přílohou studie. Celkem proběhlo 10 veřejných odborných diskuzí, kterých se celkem zúčastnilo přes 200 osob, včetně všech starostů dotčených obcí. Do terénních dotazníkových šetření se zapojilo přes 5 000 respondentů včetně tamních obyvatel, podnikatelů a institucí působících v dotčeném území. Autoři studie také provedli 25 rozhovorů se zástupci ministerstev, krajů, obcí a relevantních úřadů, odborných svazů a spolků, akademické sféry a společnosti ČEZ.

https://www.kr-vysocina.cz/vismo/dokumenty2.asp?id=4129419&id_org=450008